

BØKER

BOKTOPPEN

De mest solgte bøkene siste uke. Basert på salgstall fra bokhandlere på Sørlandet.

Skjønnlitteratur

Plassering – Tittel – Plassering forrige uke – Forfatter – Forlag

1	Før jeg brenner ned	1
	Gaute Heivoll – Tiden Forlag	
2	Paganikontrakten	2
	Lars Kepler – Cappelen Damm	
3	Tysteren	5
	Jan-Erik Fjell – Juritzen Forlag	
4	Saras nøkkel	3
	Tatiana de Rosnay – Bazar	
5	Potensgiverne	6
	Karin Brunk Holmquist – Silke Forlag	
6	Hjemkomsten	*
	Victoria Hislop – Schibsted	
7	Noen kjenner mitt navn	9
	Lawrence Hill – Font	
8	Marions slør	*
	Roy Jacobsen – Cappelen	
9	Dypet	Ny
	Tom Kristensen – Aschehoug Forlag	
10	Mofongo	5
	Cecilia Samartin – Juritzen Forlag	

Generell litteratur

1	Rusleturer i Kvadraturen 6	1
	Mæsel/Munksgaard – Eget forlag	
2	Den gode kraften	4
	Joralf Gjerstad	
3	Livet	*
	Keith Richards – Bazar Forlag	
4	Guinness World Records 2010	10
	Schibsted Forlag	
5	Pondus – ti tette og en badehette	3
	Frøde Øverli – Egmont	
6	Almanakk for Norge 2010	*
	Universitetet i Oslo	
7	Okkupasjonsnummer	2
	Ramfjord/Sødal å?? Eget forlag	
8	Jol i Setesdal	8
	Jol i Setesdal Bladforlaget	
9	Polly-Esther og ønske-monsteret	Ny
	Tiril V. Holter-Andersen – Omnipax Forlag	
10	Mandal	Ny
	Stein Bay Styrvold – Friluftslivforlaget	

*=Tilbake på listen

KJENDIS

«Dexter» skilles

«Dexter»-stjernen Michael C. Hall skal skilles, etter at han og kona Jennifer Carpenter har vært separert en tid.

I den populære seriemorderserien spiller Carpenter og Hall fostersøsken. I virkeligheten er de gift og ville kunnet feire to års bryllupsdag på nyttårsaften. De datet også i halvannet år før de sa «ja» til hverandre.

©NTB

Et mesterlig konsentrat

BOK

Valpene

Forfatter: Mario Vargas Llosa

Forlag: Gyldendal

► En unik leseropplevelse som blir til gjennom et hav av ulike stemmer.

Mario Vargas Llosa ble tildelt årets nobelpris i litteratur, og denne boka er en av de tidligste i hans rike forfatterskap. Vi følger en ungdomsgjeng i Lima, Peru, gjennom barndom, ungdom og inn i voksenverdenen. En ny gutt Cuéllar, begynner i klassen. En rikmannsønn. Han er flink og hyggelig og blir snart en del av gjengen. På skolen står Judas, en diger Grand Danois i bur. Han er farlig. En dag kommer han seg løs og angriper Cuéllars edlere deler mens han dusjer. Han blir aldri den samme igjen. Heretter kalles han Pichulita, som betyr liten penis, og han kjemper en umulig kamp mot skammen, og det å være annerledes.

Boka kan beskrives som en fortettet flerstemmighet, hvor man ser historien fra alle synsvinkler. De, dem og vi glir i hverandre og dialogene er korte og hektiske, og man blir nærmest andpusten av å lese denne korte boka på bare 80 sider. Her forflytter man seg hele tiden – vi er på fotballbanen, surfer på stranden, på skolen, på fester, i utdrikningslag, men alltid omgitt av kollektivet.

Det er i dette kollektivet menneskene til Llosa lever, kranter, gråter, undertrykkes og går under. Jeg har sjelden sett makt og avmakt skildret på en mer gripende og ubehagelig måte. Vi tvinges til å ta stilling, for som leser blir man en del av dette kollektivet, av mobberne, forsvarerne eller de tausede observatørene. Boka gir oss et innblikk i det peruanske samfunnet, dets maktstrukturer og hvordan tilfeldige mennesker utsettes for vold og overgrep. Her skildres ulike posisjoner både innad i gruppen, men også i samfunnet generelt. De unge guttene kjemper for å passe inn i et hierarkisk samfunn hvor religionen har en sentral plass. De bibelske referansene er tydelige. Den kastrerte som først nærmest hylles som en slags frelserskikkelse av skolens munk, for så å bli outsideren, den utstøtte som man

både tiltrekkes og frastøtes av å være sammen med. Hunden heter Judas, og kameratene svikter Cuéllar. I tillegg er deler av handlingen lagt til på sken hvor guttene drar ut for å surfe. Men guttene er for høye, og det er bare Cuéllar som tør ofre seg og kaste seg ut i dem.

Det er få som mestrer å uttrykke et viktig budskap med så få ord. Teksten er knapp, samti-

dig som den flyter over av betydning. Jeg vil også berømme oversetteren som har gjort en fremragende jobb med å få fram drivet og intensiteten i dialogen. Boka krever at man lytter mer enn man leser, og man trenger god tid, for ordene er mer enn ord. De er stemmer som tvinger oss til å ta stilling.

IRENE TRYSNES

Om massene, men ikke for massene

BOK

Historier om motstand. Kollektive bevegelser i det 20. århundret.

Forfattere: Idar Helle, Knut Kjeldstadli, Jardar Sørvoll (red.)
Forlag: Abstrakt

► Her er historien om en rekke bevegelser. Noen har formet samfunnet vårt, noen gjør det ennå – statsvitenskap om det ikkestatlige.

Innholdsfortegnelsen fanger interessen til ethvert samfunnsengasjert menneske som plukker opp denne antologien. Her blir du, mellom to myke permer, servert skarpe analyser av likheter og forskjeller mellom en rekke kollektive bevegelser i inn- og utland. Dette er statsvitenskapen om det ikkestatlige, om bevegelser som vil påvirke makten uten å gå inn i det formelle politiske systemet.

Boken begynner bra, med en overbygning om hva som kjennetegner de kollektive bevegel-

sene som fenomen. Deretter følger et meget interessant kapittel om stridene (!) som formet norsk fredsbevegelse. Fulgt av to leseverdige beretninger om de mange fasettene ved bevegelsene mot Vietnamkrigen og solidaritetsarbeidet med palestinerne.

Kapitlet om norsk og internasjonal kvinnebevegelse er imidlertid favoritten min, ført i pennen av Trine Rogg Korsvig. Hun har et godt språk og en evne til å trekke fram de gode historiene. Som da en gruppe kvinner i Pa-

ris ble arrestert for å vanære et nasjonalmonument. Det eneste de hadde gjort var å legge ned en krans på Den ukjente soldats grav, til ære for den ukjente soldatens enda mer ukjente kone.

Hele midtseksjonen består av en stor bolk om norsk og internasjonal fagbevegelse som man må være langt over gjennomsnittet interessert i for å orke å lese. Det er ikke uviktig, bare tørt skrevet. Og det tar seg litt opp i lesverdighet når Ann Cecilie Bergene skriver om hva som har skjedd i internasjonal fagbevegelse etter år 2000.

Boken avsluttes med internasjonale bevegelser, to eksempler fra India og en fornøylig (men kanskje litt obskur) gjennomgang av det ukjente vesle svenske fenomenet Korsås Sociale Forum sitt møte med World Social Forum, som svenskene sluttet seg til.

Denne boken er skrevet om massene, men ikke for massene. Den vil finne sitt publikum i første rekke blant akademikere, og er skrevet slik, med til dels tungt språk, og mengder av fotonoter og litterære referanser, altfor

KVINNEKAMP: Både norsk og internasjonal kvinnebevegelse er selvstendig nevnt i boken. Her fra Kvinnekvinnen i 1977. FOTO: NTB/SCANPIX

mange forkortelser skrevet i VERSALER, og med mange flere innskutte bisetninger enn denne, som bare er en parodi på sjangeren, til dels umotivert (noe gøy skal man ha når man skriver).

Boken sliter, som mange antologier, med forfattere som har sprikende fokus, og tre dyktige